

Regelbunden tillsyn i Färnäs skola och Nusnäs skola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Mora kommun och besökt Färnäs skola den 4 mars 2009 och Nusnäs skola den 5 mars 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn/>).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolorna ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 1 oktober 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Färnäs och Nusnäs skolor, dels den information som samlats in under besöken. I Färnäs och Nusnäs skolor intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Färnäs skola och Nusnäs skola

Tabell 1: Antal elever på Färnäs skola och Nusnäs skola

Färnäs skola	Antal elever
Förskoleklass	12
Grundskola	91

Nusnäs skola	Antal elever
Förskoleklass	8
Grundskola	49

Källa: Skolornas egna uppgifter, mars 2009

Färnäs skola innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6, en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp (Mellanoasen) samt ett fritidshem. Nusnäs skola innefattar förskoleklass, grundskola årskurs 1-6, samt ett fritidshem. För skolorna finns en gemensam rektor som även ansvarar för Majvivans förskola i Nusnäs och Mora kommuns 12 familjedaghem. Tillsynen av Färnäs och Nusnäs skolor innefattar förskoleklass och grundskola. Kommunens ansvarstagande för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen beskrivs i separata rapporter.

Verksamheten i Färnäs skola är organiserad i fyra arbetslag: förskoleklass och fritidshem, årskurs 1-3, årskurs 4-6 och Mellanoasen. Verksamheten i Nusnäs skola utgör ett gemensamt arbetslag.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Färnäs och Nusnäs skolor saknar uppgifter om hur stor andel av eleverna i årskurs 5 som nått kursplanernas mål i samtliga ämnen. Detta bedöms under avsnitt 3.4.1.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 i Färnäs visar skolans egen statistik för 2008 att 88 procent når målen i matematik, 76,5 procent i svenska och 94 procent i engelska. Nusnäs skolas egen statistik för 2008 visar att 50 procent når målen i matematik, 58 procent i svenska och 67 procent i engelska.

Skolinspektionen konstaterar att eftersom det inte finns någon sammanställning på skolnivå i samtliga ämnen i Färnäs och Nusnäs skolor, saknas underlag för en bedömning av hur väl skolorna lyckats med kunskapsuppdraget. Resultaten på de nationella ämnesproven indikerar dock att skolorna behöver vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat. Detta är särskilt tydligt i Nusnäs skola.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I 2 kap. 6 § grundskoleförordningen anges att det för varje ämne finns en kursplan innehållande både de mål som undervisningen ska sträva mot och de mål som eleverna ska ha uppnått efter femte och nionde skolåret. I kursplanerna för svenska, svenska som andraspråk och matematik finns också mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. Enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. (Lpo 94) ska läraren allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån läroplanens och kursplanernas mål. Läraren ska muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Detta uppdrag omfattar skolans alla ämnen. I Färnäs och Nunsås skolor följer inte lärarna upp elevernas kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas mål i alla ämnen. Regelbundna uppföljningar görs i framförallt svenska, engelska och matematik. Elever, föräldrar och rektor saknar således information om hur eleverna utvecklas i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen i grundskolans kursplaner. Skolinspektionens bedömning är att lärarna på ett mer systematiskt sätt behöver följa upp och synliggöra varje elevs kunskapsresultat i samtliga ämnen i de båda skolorna.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Planen ska vara framåtsyftande och skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Planen ska vidare innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne. Dessa omdömen får vara betygslänkande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. I Färnäs och Nusnäs skolor upprättas individuella utvecklingsplaner för varje elev i samband med utvecklingssamtal. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av fokuserar mestadels på matematik, svenska och engelska. Skriftliga omdömen i samtliga ämnen saknas och kopplingen till de nationella målen syns i ringa utsträckning. I planerna framgår inte alltid vilka insatser som ska göras av skolan för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Skolinspektionen bedömer att Färnäs och Nusnäs skolor inte upprättar individuella utvecklingsplaner i enlighet med förordningen, vilket behöver åtgärdas.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Tillsynen i Färnäs och Nusnäs skolor visar att lärarna inte klargjort vilken roll olika kursplaners mål och bedömningskriterier spelar vid bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Som tidigare nämnts visar tillsynen också att elevers måluppfyllelse i förhållande till kursplanernas mål att uppnå inte alltid tydliggörs. Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver försäkra sig om att bedömning-

ar av elevernas kunskaper utgår från de nationella målen i kursplanerna.
--

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I avsnitt 2 i Lpo 94, "Mål och riktlinjer" framgår att mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Av avsnitt 2.2 framgår bl.a. att skolan ska sträva efter att varje elev lär sig lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem, samt reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Tillsynen visar att det i Färnäs och Nusnäs skolor har påbörjats ett arbete för att ge eleverna möjligheter att nå de olika kunskapsformerna som finns uttryckta i läroplanen och kursplanernas mål att sträva mot. I diskussioner med lärarna framkommer dock att det råder osäkerhet kring betydelsen av mål att sträva mot och att dessa av vissa lärare uppfattas som individuella mål som kommer "efter" uppnåendemålen.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i högre grad behöver utgå från läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Betydelsen av målen att sträva mot behöver tydliggöras för lärare och elever.

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt avsnitt 2.2 (Lpo 94) ska lärare samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Enligt avsnitt 2.5 i läroplanen ska samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Av tillsynen i Färnäs och Nusnäs skolor framkommer att samverkan inom och mellan verksamheter sker i viss grad. Exempelvis finns en god samverkan mellan förskoleklassen och grundskola i Nusnäs skola. I övrigt sker samverkan i låg grad i skolorna, exempelvis mellan och inom arbetslag. Skolinspektionen bedömer att skolorna behöver förbättra sin interna samverkan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I avsnitt 1 i Lpo 94, "Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning" anges att undervisningen skall anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den skall med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vidare ska läraren, enligt avsnitt 2.2 i läroplanen, utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Tillsynen av Nusnäs skola visar att arbetet med individanpassning är av skiftande kvalitet. Elever som behöver gå vidare i sin kunskapsutveckling stimule-

ras och utmanas inte alltid till det.

Skolinspektionen bedömer att skolans undervisning i större utsträckning behöver anpassas till varje elevs behov och förutsättningar i Nusnäs skola.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Elever som har svårigheter i skolarbetet ska ges detta. Också i avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen.

I tillsynen i Färnäs och Nusnäs skolor framkommer att särskilt stöd erbjuds främst elever som riskerar att inte nå målen i svenska, engelska och matematik. I övriga ämnen erbjuds sällan detta stöd.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta.

Av 5 kap. 2 § grundskoleförordningen framgår även att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Tillsynen visar att på Färnäs skola finns elever som skulle kunna vara i behov av sådant stöd men att det inte erbjuds.

Skolinspektionen bedömer därför att skolan behöver förvissa sig om att studiehandledning på modersmålet ges till alla elever som behöver det.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I Färnäs och Nusnäs skolor upprättas åtgärdsprogram för alla elever i behov av

särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av flera åtgärdsprogram på båda skolorna. Dock framgår inte alltid av åtgärdsprogrammen vilka behov eleven har eller hur dessa ska kunna tillgodoses utifrån de nationella målen. Dessutom framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med åtgärdsprogram i Färnäs och Nusnäs skolor behöver utvecklas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt avsnitt 1 i Lpo 94, "Skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande" ska eleven i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära.

Av tillsynen i Nusnäs skola framkommer att det finns elever som känner sig otrygga i skolan.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att säkerställa en trygg miljö för alla elever behöver förbättras.

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14a kap. 6 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Tillsynen av Färnäs och Nusnäs skolor visar att man bedriver ett värdegrundsarbete på skolorna. Dock framkommer i intervjuer med elever på skolorna att

det finns olikheter i hur lärare arbetar med värdegrundsuppdraget, exempelvis att lärare reagerar och agerar i olika stor utsträckning vid bråk och kränkningar elever emellan. Trots att Skolinspektionen bedömer Färnäs skola som trygg och att kränkningar sällan förekommer, är det viktigt att både Färnäs och Nusnäs skolor bedriver ett systematiskt och aktivt värdegrundsarbete som genomsyrar hela skolans verksamhet.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolornas värdegrundsarbete behöver förbättras.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller istället 14 a skollagen (1985:1 100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567). De nya bestämmelserna innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheterna för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Skolinspektionens tillsyn avser endast skolans plan mot kränkande behandling. Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling ska eleverna vara delaktiga vid framtagande, uppföljning och bearbetning av planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Skolinspektionen har granskat Färnäs och Nusnäs skolors likabehandlingsplaner som upprättats enligt den tidigare gällande lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Tillsynen visar att planerna inte utgår från en aktuell kartläggning. Planerna är inte heller utarbetade i samråd med elever.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att årligen upprätta en plan mot kränkande behandling som fullt ut svarar mot gällande plankrav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I 4 kap. 3 § skollagen anges att vissa bestämmelser om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan) framgår av bilaga 3 till skollagen. I denna bilaga anges utbildningens omfattning i grundskolan för ämnen och ämnesgrupper.

Skolinspektionen har tagit del av Färnäs och Nusnäs skolors timplaner som visar att undervisning i hem- och konsumentkunskap ges först i årskurs 5. På skolorna är det icke behöriga lärare som undervisar i ämnet och i Nusnäs skola sker denna undervisning i anknytning till sporadiska besök på annan skola. I intervjuer med lärare framgår också en osäkerhet huruvida den nuvarande organisationen av undervisningen ger eleverna möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolorna behöver se över undervisningen i hem- och konsumentkunskap så att den organiseras i enlighet med skollagen.

I Färnäs och Nusnäs finns också elever som inte får undervisning i samtliga ämnen. Bland annat får inte alla elever undervisning i teknik och alla ämnen inom NO-blocket och SO-blocket. Detta är inte förenligt med skollagen och måste åtgärdas.

I Färnäs skolas särskilda undervisningsgrupp Mellanoasen finns elever som inte får det garanterade antalet undervisningstimmar utan att beslut har fattats om anpassad studiegång.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att undervisning anordnas i alla ämnen för dessa elever. Om en elev inte bedöms kunna tillgodogöra sig utbildning i vissa ämnen får styrelsen, efter att ha hört elevvårdskonferensen, besluta om anpassad studiegång.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Enligt 2 kap. 19 -20 §§ grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att bredda och fördjupa elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen samt att eleven ska kunna göra sina egna val. Eleverna vid Färnäs och Nusnäs skolor erbjuds inte enligt samstämmiga uppgifter elevens val. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att elevens val anordnas enligt förordningens krav. I Färnäs skola finns enligt rektor och lärare elever som är berättigade modersmålsundervisning men som inte erbjuds det. Skolinspektionen finner att skolan behöver säkerställa att undervisningen i modersmål anordnas för de elever som behöver det.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Undervisning i svenska som andraspråk ska enligt 2 kap. 15 § grundskoleförordningen anordnas för de elever som behöver det. Beslut om sådan undervisning ska fattas av rektorn. Enligt rektor finns det i Färnäs skola elever som har rätt till undervisning i svenska som andraspråk. Tillsynen visar dock att detta inte erbjuds som ett eget ämne utan snarare har karaktären av stöd i svenska. Skolinspektionen bedömer att undervisning i svenska som andraspråk behöver anordnas för de elever som behöver det.

12 (15)

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska rektorn hålla sig förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan och enligt Lpo 94, avsnitt 2.8, ska rektorn som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan ha det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de riksgiltiga målen.

Rektor i Färnäs och Nusnäs skolor upplevs av skolornas personal till viss del vara förtrogen med verksamheten. På Färnäs skola efterfrågar man bland annat en ökad insyn och närvaro i klassrummen. När det gäller den pedagogiska ledningen upplever lärare att rektorn i viss mån är en pedagogisk ledare. Tillsynen

visar också att rektorn bl.a. börjat arbeta med att skapa pedagogiska forum i syfte att öka samarbetet inom skolan och att nå de nationella målen. Dock visar tillsynen i skolorna att rektorn inte i tillräckligt hög grad följer upp att undervisningen utgår från läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot och att rektorn måste ta ett ännu större ansvar för det pedagogiska ledarskapet. Som tidigare nämnts ges inte alla elever möjlighet att nå målen i samtliga ämnen.

Sammanfattningsvis innebär detta att Skolinspektionen bedömer att rektorns förtrogenhet och pedagogiska ledning behöver stärkas.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 5 kap. 5 § grundskoleförordningen ska beslut om elevs placering i särskild undervisningsgrupp fattas av styrelsen för utbildningen efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. Beslutet ska enligt 8 kap. 1 § innehålla en fullföljdshänvisning med information om att beslutet kan överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

I tillsynen framkommer att beslut om placering i särskilda undervisningsgruppen Mellanoasen saknar fullföljdshänvisning, vilket behöver åtgärdas.

Enligt 5 kap. 10 § grundskoleförordningen får beslut om anpassad studiegång för en elev fattas av styrelsen för utbildningen efter att ha hört elevvårdskonferensen. Denna beslutsrätt är på Färnäs och Nusnäs delegerat till rektorn.

I tillsynen av Färnäs skola framkommer att det i av rektor fattade beslut om anpassad studiegång inte framgår på vilket sätt och i vilken omfattning elevens studiegång är anpassad. Skolinspektionen bedömer att detta behöver åtgärdas.

Enligt rektorn återrapporteras inte alla delegationsbeslut till styrelsen för utbildningen, vilket behöver åtgärdas.

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen och läroplanen har rektorn ett ansvar för att eleverna når målen för utbildningen. Detta medför en skyldighet att kontinuerligt följa upp och utvärdera elevernas kunskapsresultat så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. I tillsynen framkommer att ett kvalitetsarbete i viss mån pågår på skolorna, där verksamhet och resultat följs upp, diskuteras och utvärderas. Däremot saknas på övergripande skolnivå uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i samtliga ämnen. Vidare framkommer att det saknas systematiska bedömningar av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och vilka åtgärder skolorna avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Skolinspektionen bedömer sammantaget att skolorna behöver förbättra sitt kvalitetsarbete och vidta åtgärder för att följa upp elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5. Det är rektors ansvar att så sker.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Enligt 3 a § samma förordning ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planerna mot kränkande behandling redovisas. Stöd för hur kvalitetsredovisningar kan upprättas finns i Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning. Skolinspektionen har tagit del av Färnäs och Nusnäs skolors kvalitetsredovis-

ningar för läsåret 2007-2008 och som följer en av Mora kommun utarbetad mall. Kvalitetsredovisningarna utgör i allt väsentligt en beskrivning av insatser som gjorts under året medan bedömningar av resultat i förhållande till nationella mål är mer knapphändiga. Till exempel saknas redovisning av eleverna kunskapsresultat i förhållande till målen att uppnå i årskurs 5 i andra ämnen än kärnämnen. De förbättringsåtgärder som finns angivna är inte heller tydligt kopplade till de bedömningar av måluppfyllelse som gjorts. Det saknas likaså en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av planen mot kränkande behandling/likabehandlingsplan.

Skolinspektionen bedömer därmed att skolorna behöver vidta åtgärder för att utveckla kvalitetsredovisningarna så att de tillfullo uppfyller de krav som förordningen ställer.

2009-05-12 Stockholm

Malin Forsman

Anki Näckstam